

вищої професійної освіти забезпечується підготовка фахівців, а це відповідно потребує кваліфікованих науково-педагогічних кадрів. До професійно необхідних якостей майбутніх педагогів комп'ютерного спрямування відносять їх компетентність у програмуванні, що є важливою складовою їх фахової підготовки. Виникає необхідність під час навчання програмуванню використовувати методи підвищеної мотивації навчання студентів комп'ютерних спеціальностей та майбутніх викладачів інформатики.

Формування у студентів практичних навичок програмування є важливим компонентом підготовки майбутніх фахівців професійної освіти [3]. Одним із найбільш актуальних питань у підготовці фахівців комп'ютерних спеціальностей є роль та місце програмування в навчальному плані.

Отже, процеси розвитку технологій викликають необхідність перегляду методик формування практичних навичок програмування у студентів педагогічних спеціальностей комп'ютерного спрямування.

Список використаних джерел:

1. Жалдак М. І. Педагогічний потенціал комп'ютерно-орієнтованих систем навчання математики / М. І. Жалдак // Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання : зб. наук. праць. – К. : НПУ ім. Драгоманова. – Вип. 7. – 2003. – С. 13–16.
2. Кривонос О. М. Особливості викладання програмування у вищому начальному закладі з врахуванням вимог сучасності // ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2011. – №. 57. – С. 131-134.
3. Потапчук О. Сучасні вимоги цифрового суспільства до фахівців комп'ютерного профілю. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогічні науки.* 2022. №. 4. С. 78-82.

Веретюк Т.В.

кандидатка філологічних наук, доцентка,
доцентка кафедри української літератури та журналістики
імені професора Леоніда Ушкалова
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди,
Харків, Україна

ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ РЕСУРСІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

На сучасному етапі розвитку інформаційних засобів мультимедійні технології є одним із найбільш перспективних напрямів, які продовжують активно розвиватися. До прикметних рис подібних технологій можна зарахувати: об'єднання багатокomпонентного інформаційного середовища (текст, аудіо-, відеоматеріали, графіка, фото); забезпечення надійного й одночасно довготривалого зберігання великих об'ємів інформації; простота і легкість оброблення інформації тощо [див. дет.: 1].

Варто зауважити, що на сьогодні в науково-методичній літературі немає єдності щодо визначення поняття «мультимедіа», це пов'язано з тим, що цей термін почали використовувати задовго до того, як почався процес комп'ютеризації (приміром 1839 р., коли з'явилися фото, які можна вважати одним із перших прикладів використання мультимедійних технологій роботи із зображенням). Щоправда, не всі форми подання інформації чи синтеза різноманітних мистецтв можна вважати мультимедійними. Поняття «мультимедіа» варто трактувати як комбінацію двох і більше засобів передачі поданої в цифровому вигляді інформації з персональним комп'ютером. Іншими словами, мультимедіа – це сукупність технологій, яка дає змогу вводити, опрацьовувати, зберігати, передавати, відтворювати такі типи даних, як графіка, текст, анімація, оцифроване зображення, мовлення, музика чи відео [2].

Серед переваг використання мультимедійних засобів на заняттях з української літератури можемо назвати актуалізацію програми навчання й матеріалів; збагачення змісту програми з української літератури; розвиток уміння самостійної роботи з інтернет-ресурсами;

можливість користування оригінальними матеріалами замість підручників, посібників, хрестоматій тощо.

У контексті вивчення української літератури можемо розглянути такі мультимедійні засоби, як презентації, віртуальна дошка, відеофрагменти / відеокліпи, створення гіпертексту, віртуальні екскурсії тощо. Розглянемо їх почергово.

Презентація – один із найбільш популярних мультимедійних засобів, оскільки не потребує якихось додаткових умінь щодо користування комп'ютером. Перевагами презентацій є поєднання різноманітної текстової, аудіо-, відеонаочності, акцентація уваги всієї групи, ефективність сприйняття і запам'ятовування нового матеріалу, можливість використання для презентацій інтерактивної або мультимедійної дошки [див.дет.: 3]. Важливо, щоб презентації готував не лише викладач, а й здобувачі, це не лише дає змогу розвивати їм креативні здібності, а й сприяє кращому закріпленню знань іншими здобувачами. На сьогодні серед користувачів популярними є такі онлайн платформи, як Nearpod, Peardeck, Prezi, PowerPoint та інші. Такий вибір цілком зрозумілий, адже за останні роки здобувачі освіти, готуючись до занять, звикли презентувати свої проєкти для кращого сприйняття інформації. Раніше для цього використовували програму PowerPoint (обов'язковий додаток Microsoft Office). Проте в останні роки з'явилася достатня кількість альтернатив. Так, приміром, онлайн платформа Nearpod дає змогу не лише створювати інтерактивні презентації, а й застосовувати їх під час навчального заняття за допомогою мобільних пристроїв, що, зі свого боку, полегшує взаємодію між викладачем і здобувачами. Відсутність реєстрації та безоплатність більшості функцій цієї платформи робить її надзвичайно популярною, наприклад, при порівнянні з безкоштовною версією Peardeck. Ще одним цікавим застосунком є хмарний сервіс Prezi, за допомогою якого можна створити інтерактивні презентації. Прикметною рисою цієї платформи є можливість створювати нелінійні, багаторівневі презентації, що розміщуються на одному великому віртуальному аркуші, що робить демонстрації презентацій Prezi надзвичайно цікавими. Окрім того, варто пам'ятати, щоб у сучасних мультимедійних презентаціях встигнути за одну хвилину репрезентувати великий обсяг інформації про проєкт, над яким працювали тривалий проміжок часу, здобувачі мають говорити логічно, достатньо лаконічно, проте максимально інформативно.

Ще одним цікавим мультимедійним засобом є Padlet (своєрідна віртуальна «стіна») – багатофункціональний сервіс, у якому можна зберігати аудіо-, відеоматеріали чи текстові файли, обмінюватися корисною інформацією, яку можна оперативним доповнювати, вносити певні корективи чи пропозиції, – усе це дає змогу не тільки раціонально проводити заняття, а й організувати спільну роботу зі здобувачами. Оскільки доступ до дошки мають усі учасники навчального процесу, то викладачеві варто налаштувати попередній перегляд повідомлень перед тим, як вони з'являться на сторінці, аби уникнути засміченості цього інфопростору. Прикметним видається і можливість використання цього сервісу і під час фронтальної роботи в аудиторії, наприклад, на інтерактивній дошці.

На нашу думку, цікавим мультимедійним засобом є використання відеофрагментів чи відеокліпів [4]. Це може бути фрагмент фільму чи якоїсь інформаційної телепередачі, який зацентрує увагу слухачів на певному проблемному запитанні і дасть змогу перейти до його обговорення. Відеофрагмент має бути не довше 4 хвилин – це покращує сприйняття матеріалу. Використання такого типу мультимедійних засобів стимулює процес усного мовлення, впливає на емоційний стан здобувачів, репрезентує соціокультурні знання. Варто наголосити, що відеосюжети досить динамічні, яскраво відтворюють комунікативну дійсність, процес спілкування з використанням вербальних та невербальних засобів, що, зі свого боку, наближує їх до реального життя. Робота з використанням відеофрагменту / відеокліпу складається з декількох етапів: **1)** зацікавленість темою (сприяє виконанню завдань, спрямованих на те, щоб здобувач освіти не просто уявив ситуацію, заявлену у відеофрагменті, а й замислився над тим, як би він сам вчинив за тих чи тих обставин); **2)** сприйняття інформації через зорові і слухові образи (будь-які вправи, які дають змогу краще зрозуміти зміст ситуації, а також максимально

акцентують увагу здобувачів освіти); 3) висловлення критичної оцінки щодо змісту ситуації через виконання завдань після перегляду відеофрагменту.

Прикметною формою організації занять з української літератури є створення гіпертексту [5]. Це метод поєднання тексту та мультимедійної інформації у вигляді переплетіння взаємопов'язаних текстових, графічних та звукових файлів. Здобувач, створюючи гіпертекст, сам обирає підхід як до вивчення тієї чи тієї теми, так і до створення матеріалів на основі своїх здібностей, знань, рівня підготовки тощо.

Вартим уваги, на нашу думку, є використання на заняттях з української літератури віртуальних екскурсій, наприклад, відвідування міст, театрів, визначних місць. За допомогою спеціальних сервісів («MapSkip», «Tripline») здобувачі освіти мають змогу самостійно створити бажаний маршрут як реального, так і казкового формату. Іншими словами, перебуваючи на екскурсії, здобувачі за допомогою планшетів або мобільних телефонів можуть відобразити та зберігати свій маршрут, надсилати навігаційні підказки іншим слухачам. Так, наприклад, екскурсія здобувачів освіти Харківщиною супроводжувалася завданням: в геосоціальной мережі «AlterGeo» позначити місця («зачекінитися») мандрівки Григорія Савича Сковороди Слобожанщиною. Такий формат екскурсій дає змогу не лише зекономити час, а й сформувати краєзнавчу та культурознавчу компетенції.

Отже, використання мультимедійних технологій на заняттях з української літератури дає змогу поєднати переваги традиційного підходу навчання під керівництвом викладача та індивідуального комп'ютерного навчання. Подібні типи ресурсів сприяють покращенню мотивації, пізнавальної активності здобувачів; засвоєнню знань, розвитку креативності та фантазії, комунікативності; розширюють світогляд слухачів; дають змогу застосувати отримані знання, уміння та навички на практиці; крім того, сприяють розвитку вміння висловлювати власну життєву позицію, мистецтва аргументування, тощо.

Список використаних джерел:

1. Веретюк Т. Цифровізація в підготовці іноземних здобувачів (в курсі «Українська мова як іноземна»): огляд інструментів. *Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. пр. молод. вчених Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. І. Франка*. Дрогобич : Гельветика, 2023. Вип. 70, т. 1. С. 296–303. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/13995> (дата звернення: 17.04.2024).
2. Четверик В. Сучасні мультимедійні ресурси для розвитку міжкультурної компетенції в контексті іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти. *На перетині культур: сучасні тенденції в міжнародній комунікації*: тези доп. Міжнар. наук.-практ. дистантн. конф. / Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. Харків: [б.в.], 2023. С. 152–156. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/11098> (дата звернення: 16.04.2024)
3. Веретюк Т. Розвиток презентаційних умінь здобувачів-іноземців у курсі “Українська мова як іноземна”. *Інноваційна педагогіка: науковий журнал*. Одеса : Гельветика, 2023. Вип. 66. С. 39–44. URL: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/66.7> (дата звернення: 16.04.2024).
4. Четверик В. Роль цифрових технологій у самостійному вивченні іноземної мови: переваги та недоліки. *Інформаційні технології в освіті та науці* : зб. Наук. Пр. III Міжнар. Наук.-практ. Конф. Мелітополь ; Запоріжжя : ФОП Однорог Т.В., 2023. Вип. 13. С. 419–424. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/11667> (дата звернення: 18.04.2024).
5. Veretiuk T. Implementing CLIL Methodology Elements in the Teaching Process of Ukrainian Literature. *Conference Proceedings of II International Scientific & Practical Conference «Learning & Teaching: after War and during Peace»*. Kharkiv: Н. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, 2023. P. 175–176. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/13257> (дата звернення: 17.04.2024).